

INFORMÁCIE PRE VEREJNOSŤ VYPLÝVAJÚCE Z § 15 ZÁKONA NR SR č. 42/1994 Z.Z. O CIVILNEJ OCHRANE OBYVATEĽSTVA V ZNENÍ NESKORŠÍCH PREDPISOV

Územie obce Siladice môže byť potenciálne ohrozované z nasledujúcich zdrojov, ohrozenia:

- A JZ - V2 - SE a.s. EBO J. Bohunice
- B Únik chemických nebezpečných látok pri preprave po cesných komunikáciách.
- C Únik biologických nebezpečných látok
- D Vodná stavba Liptovská Mara

A JADROVÉ ZARIADENIE V-2

V lokalite blízko obce Jaslovské Bohunice sa nachádza komplex jadrových zariadení. Prevádzkuje ich spoločnosť SE, a.s. EBO Jaslovské Bohunice.

Obec Siladice by bola v prípade vzniku havárie na tohoto zariadenia ohrozené ako celok možným spádom rádioaktívnych látok.

Obec Siladice sa nachádza v pásme vymedzenom od 5 km do 21 km, od JZ – SE, a.s. EBO Jaslovské Bohunice (V2).

Havária jadrového zariadenia má 3 fázy. Na úrovni obce sa plánujú opatrenia k ochrane obyvateľstva bez rozdelenia do jednotlivých fáz nakoľko nemá možnosť vyhodnotenia priebehu jednotlivých fáz.

Za haváriu na JZ považujeme stav, keď sa z JZ dostanú do životného prostredia rádioaktívne látky v množstvách a aktivite, ktoré vyžadujú opatrenia na ochranu obyvateľstva. Časť týchto látok sa usadí na budovách, na zemi, prípadne rastlinách a viaže sa s nimi. V odbornom jazyku sa označuje tento proces ako radiačná kontaminácia. Rádioaktívne látky sa môžu dostať do organizmu ľudí vdychovaním, požitím kontaminovanej potravy alebo vody a preniknutím cez kožu.

Účinky ionizačného žiarenia na organizmus môžu byť fyzikálne, fyzikálno-chemické, chemické a biologické.

Najnebezpečnejšia je prenikavá radiácia, v dôsledku ktorej je oslabený imunitný systém organizmu a hrozí veľký výskyt epidémií a nákaz. Akútna choroba z ožiarenia zahŕňa výskyt novotvarov ako je rakovina kože, ďalej leukémia a pod.

Varovanie obyvateľstva a vyznenie osôb je súhrn technických a organizačných opatrení na bezprostredné a včasné informovanie obyvateľstva, štátnych a súkromných organizácií o mimoriadnej udalosti spojenej s únikom alebo s hrozbou úniku rádioaktívnych látok do životného prostredia.

Systém varovania obyvateľstva je založený na princípe:

- varovania elektronickými poplachovými sirénami,
- vyhlásením slovnej informácie,
- hromadnými oznamovacími prostriedkami (rozhlas, televízia),

Úlohy pri realizácii opatrení na zabezpečenie ochrany obyvateľstva:

1. Varovanie obyvateľstva a vyznenie osôb, organizácia informačného toku

2. Monitorovanie a dozimetrické zabezpečenie

Obec nezabezpečuje monitorovanie ani dozimetrické zabezpečenie, z dôvodu že na daný účel nevlastní žiadne materiálne vybavenie.

3. Regulácia pohybu osôb a dopravných prostriedkov

Obec zodpovedá len za reguláciu pohybu obyvateľstva na území obce, ktoré zabezpečuje vlastnými silami a prostriedkami v spolupráci s jednotkami polície a OS SR.

4. Prvá predlekárska pomoc a neodkladná zdravotná starostlivosť

V rámci obce je prvá predlekárska pomoc poskytovaná svojpomocne. Neodkladná zdravotná starostlivosť by bola zabezpečovaná prostredníctvom rýchlej zdravotnej pomoci a zdravotníckych zariadení na základe určenia krízového štábu prípadne nadriadených zložiek.

5. Evakuácia

Obec zodpovedá za evakuáciu obyvateľstva obce a zamestnancov právnických a fyzických osôb v rámci obce. Na tento účel má spracovaný „Plán evakuácie obyvateľstva“ v ktorom je plánovaná evakuácia obyvateľstva v prípade vzniku havárie alebo nehody JZ v Jaslovských Bohuniciach cez kontrolné stanovište Sládkovičovo po trase Siladice, Sered', Sládkovičovo do obce Malá Mača v okrese Galanta.

6. Hygienická očista

Z dôvodu, že obec sa nachádza v oblasti ohrozenia a nemá vhodné materiálne vybavenie, neplánuje sa vykonanie hygienickej očisty v rámci obce, nakoľko by to nemalo žiadny efekt. Hygienická očista by bola vykonávaná až v príslušnom KS.

7. Príprava a informovanie obyvateľstva

Cieľom prípravy je umožniť čo najväčšiemu počtu občanov získať nevyhnutné vedomosti, návyky a zručnosť k sebaochrane a pomoci iným v núdzi.

Informácia obsahuje údaje s uvedením stručného, zrozumiteľného a pravdivého opisu NEHODY alebo HAVÁRIE, dátumu a času jej vzniku, jej územnej a technickej lokalizácie, príčin jej vzniku, jej dôsledkov pre verejnosť a prijatých predbežných opatreniach.

8. Individuálna ochrana osôb

Obec má spracovaný plán výdaja PIO a v prípade potreby by boli obyvateľstvu vydané ochranné masky spoločne s ochrannými filtrami.

9. Zabezpečenie činnosti v objekte, v ktorom nemožno skončiť pracovnú činnosť

V obci sa nenachádzajú žiadne objekty kde nemožno skončiť pracovnú činnosť.

10. Profylaxia

Jódové profylaktikum zabezpečené pre obyvateľstvo v oblasti ohrozenia sa použije ihneď po obdržaní, najneskôr do 2 hod. od varovného signálu o vzniku radiačnej havárie v dávke podľa návodu na krabičke. Podľa vývoja skutočnej radiačnej situácie na pokyn príslušných orgánov užije obyvateľstvo opakovane polovičnú dávku. Tehotné a dojčiacie ženy užijú maximálne dve dávky. Osoby citlivé na jód, alebo trpiace chorobou štítnej žľazy sa poradia s lekárom o užití profylaktika a o doporučenom dávkovaní.

11. Ukrytie osôb

Obyvatelia obce by boli ukrytí v JÚBS (jednoduchých úkrytoch budovaných svojpomocne) v súlade so spracovaným „Plánom ukrytia“, ktorý je uložený na obecnom úrade.

12. Dezaktivácia, vrátane zámeru na prechodné a trvalé uloženie kontaminovaného materiálu, ktorý po použití predstavuje rádioaktívny odpad.

Obec neplánuje žiadne činnosti spojené s dezaktiváciou ani uskladnením kontaminovaného materiálu, nakoľko nemá možnosť zistiť hladinu kontaminácie a o týchto činnostiach rozhodujú odborne spôsobilé a nadriadené zložky.

13. Regulácia spotreby potravín, krmovín a vody

Vydávanie opatrení ohľadom potravín, vody a krmív budú zabezpečovať príslušné štátne orgány na základe výsledkov monitorovania (RÚVZ a RVaPS).

Ďalšie informácie súvisiace s plánom ochrany obyvateľstva pre prípad nehody alebo havárie jadrového zariadenia je možné získať na Obecnom úrade Siladice.

V uvedenej dokumentácii sa nenachádzajú žiadne dôverné informácie alebo utajované skutočnosti, ktoré by podliehali obmedzeniam vyplývajúcim zo zákona č. 215/2004 Z.z. o ochrane utajovaných skutočností a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, prípadne zákona č. 428/2002 Z.z. o ochrane osobných údajov v znení neskorších predpisov.

B ÚNIK CHEMICKÝCH NEBEZPEČNÝCH LÁTOK PRI PREPRAVE PO CESTNÝCH KOMUNIKÁCIÁCH

Chemické nebezpečné látky sú látky, ktoré svojimi vlastnosťami môžu spôsobiť ohrozenie zdravia a života ľudí alebo majetku a narušiť stav životného prostredia.

Chemické nebezpečné látky sa však bežne využívajú v priemyselnej výrobe. Ich vhodné použitie sa využíva pri výrobných procesoch. Medzi najpoužívanejšie CHNL používané v priemyselnej výrobe patria amoniak, priemyselné plyny, riedidlá a pod...

V prípade havárie môže prísť k nežiaducemu úniku CHNL do okolia, ktoré spôsobí nežiaduce účinky na organizmoch a majetku, z toho dôvodu sa plánujú protichemické opatrenia.

Územie obce môže byť ohrozené pri preprave po cestných komunikáciách.

V obci sa nenachádzajú žiadne objekty alebo komplexy objektov, v ktorých sa vyrába, skladuje a manipuluje s CHNL.

Úlohy pri realizácii opatrení na zabezpečenie ochrany obyvateľstva:

1. Varovanie obyvateľstva a vyznamenie osôb, organizácia informačného toku

Pri bezprostrednom ohrození obyvateľstva a hospodárstva únikom chemických nebezpečných látok (CHNL) sa v zmysle platných právnych predpisov vykonáva varovanie a vyznamenie obyvateľstva dohovorenými signálmi a to 2 minútovým kolísavým tónom, ktorý sa ihneď po jeho skončení doplní slovnou informáciou vo vysielaní v hromadných informačných prostriedkoch. Slovná informácia obsahuje :

- deň a hodinu vzniku ohrozenia,
- údaje o zdroji ohrozenia,
- údaje o veľkosti a lokalite ohrozenia,
- základné pokyny na ochranu obyvateľstva.

Pri úniku CHNL pri preprave sa využívajú na varovanie a vyznamenie obyvateľstva vyznamievacie prostriedky. Jedná sa o sirény a rozhlas.

2. Regulácia pohybu osôb a dopravných prostriedkov

Reguláciu pohybu osôb organizujú zložky polície s orgánmi CO a OS SR.

Obec zodpovedá za reguláciu pohybu osôb na území obce, ktorú zabezpečuje vlastnými silami a prostriedkami podľa rozhodnutia starostu obce v spolupráci s PZ SR.

3. Prvá predlekárska pomoc a neodkladná zdravotná starostlivosť

V rámci obce je prvá predlekárska pomoc poskytovaná svojpomocne. Neodkladná zdravotná starostlivosť by bola zabezpečovaná prostredníctvom rýchlej zdravotnej služby.

4. Evakuácia

Evakuácia obyvateľstva z priestoru ohrozenia pri úniku CHNL sa riadi v zmysle spracovaných plánov lokálne a operatívne. Najvhodnejší postup je opustiť ohrozený priestor kolmo na smer vetra.

5. Hygienická očista

Úplnú špeciálnu očistu vykonávajú špeciálne vyčlenené jednotky. Dobře vykonanou špeciálnou očístou možno čiastočne alebo úplne odstrániť CHNL z terénu či budov a tým zamedziť ich negatívne vplyvu na obyvateľstvo.

Očista terénu a budov sa môže vykonávať:

- a) chemicky – kde druh látky závisí od CHNL a jej koncentrácie,
- b) mechanicky – kde sa kontaminovaná vrstva mechanicky odstráni.

U niektorých CHNL môže nastať i samovoľná dekontaminácia, ktorá je však závislá od druhu, látky, teploty, vlhkosti a ďalších meteorologických podmienok.

6. Individuálna ochrana osôb

Špeciálne prostriedky individuálnej ochrany je povinný zabezpečiť v zmysle vyhlášky č. 533/2006 Z.z. ohrozovateľ.

7. Zabezpečenie činnosti v objektoch, v ktorých nemožno skončiť pracovnú činnosť

V obci sa nenachádzajú žiadne objekty kde nemožno skončiť pracovnú činnosť.

8. Ukrytie osôb

Ukrytie obyvateľstva v prípade vzniku MU s únikom CHNL sa realizuje buď v pivničných priestoroch, alebo vo výškových budovách nakoľko vlastnosti rôznych látok sú rozdielne. Rozhodnutie o mieste ukrytia sa stanoví až podľa skutočnej situácie a druhu CHNL.

Najrýchlejším a najúčelnejším ochranným opatrením je okamžitá evakuácia z postihnutého územia.

Záchranné práce zahŕňajú:

- súbor činností, ktorých cieľom je najmä vyslobodenie postihnutých osôb, poskytnutie prvej pomoci, záchrana života, zdravia a majetku, ich odsun mimo priestoru postihnutého mimoriadnou udalosťou,
- súbor činností, ktorých cieľom je zamedziť pôsobeniu a šíreniu následkov mimoriadnej udalosti.
- súbor činností potrebných na optimálne odstránenie následkov mimoriadnej udalosti.

Ďalšie informácie súvisiace s plánom ochrany môžu občania získať na Obecnom úrade Siladice.

V uvedenej dokumentácii sa nenachádzajú žiadne dôverné informácie alebo utajované skutočnosti, ktoré by podliehali obmedzeniam vyplývajúcim zo zákona č. 215/2004 Z.z. o ochrane utajovaných skutočností a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, prípadne zákona č. 428/2002 Z.z. o ochrane osobných údajov v znení neskorších predpisov.

C ÚNIK BIOLOGICKÝCH NEBEZPEČNÝCH LÁTOK

Ohrozenie územia obce mimoriadnou udalosťou s únikom biologických nebezpečných látok je v zmysle analýzy územia nasledujúce:

- a) Ochorenia ľudí môžu byť spôsobené svojvoľným prípadne úmyselným rozšírením infekčných ochorení. Prameň pôvodcu nákazy môže byť:
  - biologické prostredie, najčastejšie živý makroorganizmus, človek alebo zviera, v ojedinelých prípadoch rastlina alebo prostredie – pôda, v ktorom sa choroboplodné zárodky prirodzene vyskytujú, v ňom sa rozmnožujú a z neho sa určitým, pre tú ktorú chorobu charakteristickým spôsobom, vylučujú vo virulentom stave,
  - antroponózy – choroby, ktoré sa prenášajú z človeka na človeka, asi 2/3 všetkých infekčných ochorení,
  - zoonózy - choroby, ktoré sa prenášajú na ľudí z nakazených zvierat, ďalší prenos z človeka na človeka je výnimočný (bovinná TBC, pľúcna forma moru) podobne ako prenos z človeka na zviera.

- b) ochorenia zvierat môžu byť spôsobené svojvoľným prípadne úmyselným rozšírením infekčných ochorení v chovoch zvierat nachádzajúcimi sa na území obce. Ohrozené môžu byť všetky domáce chovy zvierat, ktoré však nemajú význam veľkého ohrozenia. Najpravdepodobnejšími oblasťami možného ohrozenia sú chovy zvierat v pôsobnosti veľkých chovateľov na území obce.
- c) ochorenia rastlín, zamorenie škodcami môže byť spôsobené svojvoľným prípadne úmyselným rozšírením ochorení alebo škodcov na území obce. Ohrození môžu byť všetci drobní domáci pestovateli, ktoré však nemajú význam veľkého ohrozenia. Najpravdepodobnejšími oblasťami možného ohrozenia sú pestovatelia poľnohospodárskych plodín, ktorý vykonávajú pestovateľskú činnosť na území obce. Oblasť ohrozenia sa člení na:
- oblasť kontaminovanú pôvodcom prenosnej choroby (zakresľuje plnou zelenou čiarou),
  - ohnisko nákazy (zakresľuje sa dvojitou plnou zelenou čiarou),
  - ochranné pásmo ohniska nákazy (zakresľuje sa prerušovanou zelenou čiarou),
  - oblasť karantény (zakresľuje sa dvojitou plnou zelenou čiarou podfarbenou žltou farbou).

Ohrozenie územia mimoriadnou udalosťou s únikom nebezpečných biologických látok je v zmysle analýzy územia tvorené chovmi zvierat nachádzajúcimi sa na území obce, prípadne úmyselným rozšírením infekčným ochorením.

Prameň pôvodcu nákazy môže byť:

- biologické prostredie, najčastejšie živý makroorganizmus, človek alebo zviera, v ojedinelých prípadoch rastlina alebo prostredie – pôda, v ktorom sa choroboplodné zárodky prirodzene vyskytujú, v ňom sa rozmnožujú a z neho sa určitým, pre tú ktorú chorobu charakteristickým spôsobom, vylučujú vo virulentom stave,
- antroponózy – choroby, ktoré sa prenášajú z človeka na človeka, asi 2/3 všetkých infekčných ochorení,
- zoonózy - choroby, ktoré sa prenášajú na ľudí z nakazených zvierat, ďalší prenos z človeka na človeka je výnimočný (bovinná TBC, pľúcna forma moru) podobne ako prenos z človeka na zviera.

Prenos infekčných ochorení môže byť:

a) nepriamy:

- prehltnutie – ingescia pôvodcu nákazy,
- vdýchnutie – inhalácia pôvodcu nákazy,

b) priamy:

- krvná cesta – inokulácia alebo vpravenie pôvodcu nákazy do krvného obehu,
- fyzický kontakt – dotyk prostredníctvom kože alebo sliznice, najmä povrchovej.

Uvolnenie biologických prostriedkov môže nastať ako :

1. mimoriadna udalosť pri preprave biologických látok,
2. mimoriadne udalosti na pracoviskách s biologickými látkami,
3. bioterorizmus,
4. použitie biologických prostriedkov vo vojnovom konflikte.

K základným spôsobom použitia biologických prostriedkov patrí:

- a) vytvorenie aerosólu obsahujúceho choroboplodné mikroorganizmy alebo toxíny,
- b) rozširovanie infekcií pomocou živých prenášačov.

Režim ochrany a činnosti obyvateľstva v oblasti ohrozenia:

Biologickými látkami - sú pôvodcovia prenosných ochorení, ktorí môžu ohrozovať život, zdravie a životné prostredie. Delia sa na baktérie, vírusy, rickettsie, plesne, huby

a parazity. Nebezpečné sú pre rýchle šírenie zo zdroja úniku a krátku inkubačnú dobu (dobu uplynutú od zasiahnutia organizmu po prejavenie sa účinkov).

Podľa pôsobenia na živé organizmy sa tieto látky delia na :

- a) pôvodcov prenosných ochorení nebezpečných len pre osoby (napr. brušného týfu, paratýfu, cholery, škvrnitého týfu, encefalitídy a pod.),
- b) pôvodcov prenosných ochorení nebezpečných pre osoby aj zvieratá (napr. moru, sneti slezinnej, tularémie, brucelózy, slintačky a krívačky a pod.),
- c) pôvodcov prenosných ochorení nebezpečných len pre zvieratá (napr. dobytčieho a slepačieho moru, paratuberkulózy dobytka a pod.),
- d) pôvodcov ochorení rastlinstva.

K postihnutiu osôb a zvierat dochádza predovšetkým :

- priamym kontaktom s chorými osobami a zvieratami,
- priamym kontaktom s kontaminovanými látkami a materiálmi,
- vdýchnutím kontaminovaného vzduchu a prachu,
- požitím kontaminovaných potravín, krmív a vody,
- napadnutím bodavým hmyzom (prenášačom ochorenia),
- poranením črepinami biologických zbraní, prepravných nádob a zásobníkov.

Potenciálnymi zdrojmi úniku biologických látok sú nielen stacionárne objekty (výskumné ústavy, pokusné laboratória, veterinárne asanačné ústavy, kafilérie, depozity a pod.), ale aj dopravné havárie (najmä na cestných a železničných komunikáciách).

Režimy života v oblastiach ohrozenia a v oblastiach predpokladaného ohrozenia pri vzniku mimoriadnych udalostí s únikom biologických látok.

Režim ochrany a činnosti obyvateľstva v oblasti ohrozenia biologickými prostriedkami

Odporúčaný režim života:

- po zaregistrovaní príznakov použitia alebo obdržaní varovného signálu o použití BP v otvorenom teréne si chrániť v rámci možností dýchacie cesty hustou navlhčenou tkaninou (vreckovkou, šatkou, šálom, gázou, vatou, obvazom, obvinadlom a pod.),
- prijatý varovný signál presne zaznamenať a odovzdať ďalej iným osobám a príslušným orgánom včas a v neskomolenej podobe,
- opustiť čo najrýchlejšie otvorený terén podľa možností kolmo na smer prízemného vetra, čo najkratším smerom z pásma bezprostredného ohrozenia, do vnútra budov a miestností s čo najnižším počtom okien, podľa možností čo najviac vyvýšených nad terénom,
- vypnúť ventilačné a klimatizačné zariadenia, utesniť okná, dvere a iné otvory dostupnými tesniacimi materiálmi, navlhčenými v bežných dezinfekčných roztokoch (SAVO, lyzol, peroxid vodíka, hypermangán, Ajatin a pod.), prípadne len vo vode,
- pripraviť si zásobu dezinfekčných roztokov a zásoby nekontaminovaných potravín a nápojov v nepriepustných obaloch (sklo, plast),
- vyhotoviť si z domácich zdrojov improvizované prostriedky individuálnej ochrany (PIO) na ochranu dýchacích orgánov, očí a slizníc,
- dodržiavať dôsledne stanovený zákaz zhromažďovania osôb počas zavedeného zvýšeného zdravotného a intenzívneho veterinárneho dozoru, observácie a karantény,
- sledovať priebežne prostredníctvom dostupných prostriedkov hromadnej informácie všetky pokyny a informácie oprávnených odborných subjektov na riešenie situácie,
- dodržiavať zákaz voľného pohybu v teréne bez nasadených PIO, von vychádzať v nasadených PIO len na nevyhnutnú dobu (napr. na doplnenie základných potravín a ošetrovanie zvierat),
- pri návrate do domu a bytu vykonať vždy čiastočnú hygienickú očistu a čiastočnú dezinfekciu odevu, obuvi a materiálu,

- dodržiavať dôsledne a bez paniky stanovené hygienické, protiepidemické a protiepzootické opatrenia, vo svojom okolí svojím konaním napomáhať zamedzeniu paniky,
- svojvoľne neopúšťať oblasť predpokladaného ohrozenia biologickými prostriedkami, na jej území zotrvať až do odvolania stanovených opatrení,
- merať pravidelne telesnú teplotu osôb a bazálnu teplotu u zvierat, nezvyklé náhle prekročenia teplôt nahlasovať príslušným orgánom,
- zvýšený výskyt závažných prenosných ochorení v rodinách a iných skupinách osôb, ako aj u zvierat, nahlasovať včas orgánom hygieny a epidemiológie, špecialistom zdravotníckych a veterinárnych odborných jednotiek, prípadne príslušníkom iných jednotiek nasadených na riešenie mimoriadnej situácie.

Úlohy pri realizácii opatrení na zabezpečenie ochrany obyvateľstva:

1. Varovanie obyvateľstva a vyzrozumenie osôb, organizácia informačného toku

Hlásna služba sa zabezpečuje varovacou a vyzrozumievacou sieťou civilnej ochrany, ktorú tvoria varovacie a vyzrozumievacie centrá civilnej ochrany a technické prostriedky na území, pre ktoré sú určené.

Varovanie obyvateľstva a vyzrozumenie osôb činných pri riešení následkov mimoriadnej udalosti a obcí o ohrození alebo o vzniku mimoriadnej udalosti sa technicky zabezpečuje:

- sieťou sirén, ktorú tvoria sirény a systém ich ovládania,
- prostredníctvom rozhlasového vysielania a televízneho vysielania,
- miestnymi informačnými prostriedkami obce,
- systémami automatizovaného vyzrozumenia,
- prostredníctvom verejných elektronických komunikačných sietí.

Varovanie obyvateľstva a vyzrozumenie osôb sa plánuje v oblasti ohrozenia a vykonáva sa ihneď po vzniku mimoriadnej udalosti, spojenej s únikom biologickej nebezpečnej látky.

Varovanie obyvateľstva sa vykonáva varovným signálom:

VŠEOBECNÉ OHROZENIE - 2 - minútový kolísavý tón sirén pri ohrození alebo vzniku MU, ako aj pri možnosti rozšírenia MU

Koniec ohrozenia sa vyhlasuje 2 - minútový stály tón sirén bez opakovania

Varovný signál a signál KONIEC OHROZENIA sa následne dopĺňa hovorenou informáciou prostredníctvom hromadných informačných prostriedkov.

Obec zabezpečuje varovanie a vyzrozumenie na území obce podľa spracovanej dokumentácie na realizáciu opatrení varovania obyvateľstva a vyzrozumenia osôb. Po uvážení skutkového stavu o hrozbe alebo o vzniku biologického ohrozenia na území obce je potrebné zabezpečiť realizáciu režimových opatrení a informovanie obyvateľstva. Obec zabezpečí informovanie obyvateľstva prostredníctvom miestneho rozhlasu a plnia ďalšie úlohy zamerané na obmedzenie šírenia nákaz a epidémií.

2. Monitorovanie územia

Sily a prostriedky na monitorovanie :

- KCHL CO Nitra,
- RVaPS.

Miesta monitorovania biologickej situácie budú vytypované tak, aby v prípade MU bol k dispozícii celoplošný prehľad o rozsahu ohrozenia so zameraním na určenie týchto miest v dôležitých oblastiach (husto obývané územia, vodné toky, zdroje pitnej vody a pod.).

3. Regulácia pohybu osôb a dopravných prostriedkov

Regulácia pohybu osôb a dopravných prostriedkov sa plánuje v oblasti ohrozenia a zabezpečuje sa súčasne s varovaním obyvateľstva.

Povinnosti občanov pri obmedzení pohybu:

- dodržiavať pokyny okresného úradu, obce a zasahujúcich zložiek,
- riadiť sa ich pokynmi pri zabezpečovaní opatrení,
- vykonávať opatrenia na ochranu potravín, vody, zvierat, krmovín, ktoré vlastní, alebo sú im zverené,
- vykonávať časovo obmedzené práce pre CO súvisiace s bezprostrednou ochranou života, zdravia a majetku,
- poskytnúť vecné prostriedky, ktoré vlastní alebo užívajú,
- poskytnúť potrebné priestory a prostriedky na dočasné ubytovanie evakuovaných osôb.

4. Prvá predlekárska pomoc a neodkladná zdravotná starostlivosť

Prvá predlekárska pomoc je súbor základných zdravotných opatrení a úkonov, zachraňujúcich život a znižujúcich poškodenie zdravia osôb postihnutých účinkami biologických nebezpečných látok. Vykonáva sa bez omeškania v období do príchodu síl odbornej zdravotnej služby. Neodkladná zdravotná starostlivosť a zdravotná starostlivosť sa plánuje a vykonáva podľa osobitných predpisov.

Zásady pri poskytovaní prvej predlekárskej pomoci:

- zhodnotenie situácie bez ohrozenia vlastného života alebo zdravia,
- zistenie stavu postihnutého,
- poskytnutie prvej pomoci zraneným v poradí od ťažšie zranených po ľahšie zranených,
- odsun ranených za účelom poskytnutia neodkladnej zdravotnej starostlivosti
- poskytovanie psychologickéj pomoci postihnutým.

5. Evakuácia

V prípade mimoriadnej udalosti spojenej s únikom biologickej nebezpečnej látky sa nepredpokladá uskutočnenie evakuácie.

Ak podľa povahy hromadne prenosného ochorenia nebude nariadená karanténa, resp. bude doporučená evakuácia časti osôb z oblasti ohrozenia, bude realizovaná za riadenia krízových štábov obcí a evakuačnej komisie okresu.

Na usmernenie odsunu určených osôb z priestoru ohrozenia a vykonanie kontroly zabezpečiť vytvorenie výstupného miesta na hranici oblasti ohrozenia.

Evakuáciu zvierat nevykonávať.

6. Hygienická očista

Hygienická očista osôb je zameraná na obmedzenie pôsobenia alebo na odstránenie biologických nebezpečných látok z povrchu ich tela a člení sa na:

- a) čiastočnú, ktorá zabezpečí obmedzenie pôsobenia nebezpečných látok na čo najmenšiu možnú mieru. Vykonáva sa ihneď po kontaminácii dostupnými prostriedkami,
- b) úplnú, ktorá zabezpečí odstránenie Biologických nebezpečných látok z povrchu tela. Vopred sa plánuje a vykonáva sa v čo najkratšom čase po opustení kontaminovaného priestoru vo vhodných priestoroch a zariadeniach.

7. Individuálna ochrana osôb

Individuálna ochrana osôb na území ohrozenom biologickou nebezpečnou látkou zahŕňa:

- a) ochranu dýchacích ciest,
- b) ochranu povrchu tela.

Ochrana dýchacích ciest sa zabezpečuje hlavne improvizovanými prostriedkami ochrany dýchacích ciest, doplnkovo typizovanými prostriedkami individuálnej ochrany.

Ochrana povrchu tela je pre obyvateľstvo zabezpečovaná improvizovanými prostriedkami, akými sú odevné súčasti a obuv z pogumovaného textilu a iných nepremokavých materiálov, doplnené podľa potreby polyetylénovými alebo inými fóliami, dostupnými v domácnostiach.

8. Zabezpečenie činnosti v objekte, v ktorom nemožno skončiť pracovnú činnosť a nachádza sa v oblasti ohrozenia

Zabezpečenie ochrany pracovníkov v objekte, v ktorom nie je možné skončiť pracovnú činnosť a tento objekt je v oblasti ohrozenia, spočíva najmä:

- v ochrane dýchacích ciest a nekrytých častí tela,
- ukrytí a ochrane v budovách,
- režimu práce, odpočinku a striedania pracovníkov v zmene tak, aby neboli prekročené povolené limity.

Vo vzťahu k zvieratám je nevyhnutné čo najrýchlejšie vykonať ich ustajnenie.

9. Ukrytie

Pri mimoriadnej udalosti spojenej s únikom biologickej nebezpečnej látky je pravdepodobné nariadenie observácie s obmedzením vjazdu a výjazdu, zákazom vývozu materiálu z ohniska resp. karantény s uzatvorením postihnutého priestoru a zákazom výjazdu. V rámci realizácie nich je pravdepodobné:

- vydanie zákazu voľného pohybu pre postihnuté obyvateľstvo, ktoré sa bude zdržiavať vo svojich obydlích,
- zákaz vstupu do ohrozeného priestoru,
- zákaz zhromažďovania sa osôb (kultúrne a športové podujatia, porady schôdze, výstavy) z dôvodu obmedzenia možností rozširovania nákazy.

10. Špeciálna profylaxia

Špeciálnu profylaxiu poskytnúť zasiahnutým osobám prostredníctvom RZP alebo zdravotníckym zariadením v rámci vykonávania neodkladnej zdravotnej starostlivosti.

Podáva sa v závislosti od typu ochorenia a to :

- špecifická (očkovanie, antibiotiká, antivirotiká),
- nešpecifická - ak nie je k dispozícii proti danému vyvolávajúcemu mikroorganizmu kauzálna liečba, podáva sa na zvýšenie odolnosti organizmu.

Záchranné práce zahŕňajú:

- súbor činností, ktorých cieľom je najmä vyslobodenie postihnutých osôb, poskytnutie prvej pomoci, záchrana života, zdravia a majetku, ich odsun mimo priestoru postihnutého mimoriadnou udalosťou,
- súbor činností, ktorých cieľom je zamedziť pôsobeniu a šíreniu následkov mimoriadnej udalosti.
- súbor činností potrebných na optimálne odstránenie následkov mimoriadnej udalosti.

Ďalšie informácie súvisiace s plánom ochrany môžu občania získať na Obecnom úrade Siladice.

V uvedenej dokumentácii sa nenachádzajú žiadne dôverné informácie alebo utajované skutočnosti, ktoré by podliehali obmedzeniam vyplývajúcim zo zákona č. 215/2004 Z.z. o ochrane utajovaných skutočností a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, prípadne zákona č. 428/2002 Z.z. o ochrane osobných údajov v znení neskorších predpisov.

D VODNÁ STAVBA LIPTOVSKÁ MARA

Vodná stavba (VoS) Liptovská Mara sa nachádza v okrese Liptovský Mikuláš. Situovaná je na hornom toku rieky Váh v riečnom km 338,40 nad obcou Vlacha a osadou

Vlašky. Priehradná hrádza je zemná s návodným hlinitým tesnením. Dĺžka korune hrádze je 1200 m, šírka 7m, výška nad terénom 43 m. Kóta koruny je 567,59 m n. m, jej prevýšenie nad maximálnu hladinu (katastrofálnu) je 1,9 m a nad maximálnu prevádzkovú hladinu 2,7 m. Pod priehradou je hrádza vyrovnávacej nádrže Bešeňová v riečnom km 335,22.

Údolie rieky Váh je husto osídlené s mnohými priemyselnými závodmi, poľnohospodárstvom, vybudovanou cestnou a železničnou sieťou, sústavou vodných stavieb. Zaplavené územie by bolo až po hrádze Malého Dunaja na pravej strane, po preložku Nitry na ľavej strane Váhu.

Porušením hrádze VoS uvoľnený objem vody dosiahne maximálne výšky prielomovej vlny v Žilinskom kraji, postupuje cez Trenčiansky kraj až po kraj Trnava. V dolnej časti toku hodnoty klesajú nižšie. Spôsobí hlavne škody nie veľkou rýchlosťou, ale dĺžkou trvania, z toho dôvodu by bolo potrebné čo najrýchlejšie odvieť masy vody späť do koryta Váhu.

Úlohy pri realizácii opatrení na zabezpečenie ochrany obyvateľstva:

Cieľom zavedenia opatrení je vymedzenie opatrení na ochranu obyvateľstva na ohrozenom území pri rozrušení vodných stavieb.

Závažnosť jednotlivých opatrení je charakterizovaná momentálnou úrovňou zaplavenia územia spôsobeného rozrušením vodnej stavby.

Opatrenia na ochranu obyvateľstva je potrebné vykonať od doby zistenia rozrušenia vodnej stavby až po dobu opadnutia vody na území obce.

Cieľom zavedenia opatrení je eliminovať následky mimoriadnej udalosti spôsobenej rozrušením vodnej stavby. Opatrenia neodkladného charakteru k tomuto účelu sú postupne zavádzané tak, ako situácia narastá.

Medzi neodkladné opatrenia patrí:

1. Varovanie obyvateľstva a vyrozumieanie osôb o vzniku prielomovej vlny

Úlohy súvisiace so zabezpečením varovania obyvateľstva a vyrozumieania osôb o vzniku havárie na vodnej stavbe organizovať tak, aby vytvárali základné predpoklady pre včasnú realizáciu plánovaných opatrení k ochrane obyvateľstva a osadenstva objektov na ohrozenom území.

2. Zníženie zásob nebezpečných látok, zamedzenie ich úniku

Opatrenia na zníženie zásob nebezpečných látok a na zamedzenie ich úniku do životného prostredia v prípade záplav zapríčinených rozrušením VoS zabezpečovať prevádzkovateľmi týchto látok na objektoch. Súvisiace úlohy riešiť odborne pripravenými pracovníkmi vybavenými ochrannými prostriedkami pre manipuláciu s nebezpečnými látkami. Prioritne zabezpečiť stacionárne zdroje nebezpečných látok proti úniku do prostredia. V prípade potreby zabezpečiť prečerpávanie a odvoz nebezpečných látok z poškodených zariadení alebo zásobníkov do priestorov neohrozených záplavami.

3. Evakuácia

Pri jej organizovaní postupovať podľa spracovaných plánov evakuácie obyvateľstva pre prípad rozrušenia VoS. Riadenie evakuačných opatrení zabezpečovať krízovým štábom obce.

4. Zabezpečenie príprav na vykonanie záchranných prác

Záchranné práce po rozrušení VoS riadiť prostredníctvom krízového štábu obce s využitím pripravených stanovených formalizovaných dokumentov v plánoch záchranných prác.

5. Regulácia pohybu osôb a dopravných prostriedkov

Reguláciu pohybu osôb a dopravných prostriedkov zamerať na odklonenie dopravy, zabránenie vstupu nepovolaných osôb do oblasti ohrozenia, zabezpečenie plynulosti prechodu síl a prostriedkov predurčených na záchranné práce, zabezpečenie plynulosti

odsunu osôb z oblasti ohrozenia a zabránenie evakuovanému obyvateľstvu v predčasnom návrate.

Uvedené úlohy podľa ich charakteru zabezpečovať jednotkami policajného zboru, ozbrojených síl SR a jednotkami CO na postihnutom území.

6. Zdravotnícka pomoc obyvateľstvu a odsun postihnutých osôb

Zdravotnícku pomoc postihnutým osobám organizovať formou poskytovania prvej predlekárskej a prvej lekárskej pomoci. Poskytovanie prvej predlekárskej pomoci zabezpečovať svojpomocne.

Prvú lekársku pomoc zabezpečovať skupinami rýchlej lekárskej pomoci, stálymi nemocničnými zariadeniami a obvodnými zdravotnými strediskami.

7. Veterinárne opatrenia na úseku veterinárnej starostlivosti

Veterinárne opatrenia organizovať v spolupráci s veterinárnou a potravinovou správou v súčinnosti s obcami, právnickými osobami, fyzickými osobami - podnikateľmi.

8. Monitorovanie a vyhodnocovanie následkov mimoriadnej udalosti na zaplavenom území

Do monitorovania a získavania podkladov pre vyhodnocovanie následkov mimoriadnej udalosti zapojiť právnické osoby, fyzické osoby - podnikateľov na postihnutom území.

Výsledky prieskumu a informácie využiť na zhodnotenie vzniknutej situácie a realizácii opatrení na ochranu obyvateľstva a materiálnych hodnôt.

9. Deratizácia, dezinfekcia a dezinfekcia

Opatrenia na tomto úseku organizovať podľa vývoja epidemiologickej situácie v spolupráci s príslušnou veterinárnou a potravinovou správou, regionálnym úradom verejného zdravotníctva a postihnutými obcami. Tieto zamerať na ničenie škodlivých hlodavcov, na zneškodnenie a hubenie zárodkov nakažlivých chorôb zvierat a ľudí a na ničenie škodlivého hmyzu.

Ohniskovú dezinfekciu riadiť a vykonávať pracovníkmi epidemiológie veterinárnej a potravinovej správy a úradu verejného zdravotníctva na postihnutom území.

K dezinfekcii a deratizácii využiť súkromných podnikateľov, ktorí majú odbornú spôsobilosť pre výkon tejto činnosti.

Ďalšie informácie súvisiace s plánom ochrany obyvateľstva je možné získať na Obecnom úrade Siladice.

V uvedenej dokumentácii sa nenachádzajú žiadne dôverné informácie alebo utajované skutočnosti, ktoré by podliehali obmedzeniam vyplývajúcim zo zákona č. 215/2004 Z.z. o ochrane utajovaných skutočností a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, prípadne zákona č. 428/2002 Z.z. o ochrane osobných údajov v znení neskorších predpisov.